YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (neljäs jaosto)

3 päivänä helmikuuta 1998 *

Asiassa T-68/96,

Dimitrios Polyvios, kotipaikka Pireus (Kreikka), edustajanaan asianajaja Vassilios Zangas, Ateena, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Catherine Thill-Kamitaki, 15 avenue du Bois,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Maria Condou Durande ja Hubertus van Vliet, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii sen aineellisen vahingon korvaamista, jonka hän väittää itselleen aiheutuneen komission laiminlyönnistä sen päättäessä taloudellisen tuen myöntämisestä yhteisyrityksen perustamiseen Senegalissa,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Lindh sekä tuomarit K. Lenaerts ja J. D. Cooke,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja siihen liittyvä terminologia

1 Vetoisuus eli tonniluku ilmaisee kauppa-aluksen sisätilavuuden. Sitä käytetään perusteena laskettaessa eri maksuja, erityisesti luotsaus- ja hinausmaksuja. Siitä, miten vetoisuus lasketaan, on olemassa erilaisia sääntöjä, joita kutsutaan aluksenmittaussäännöiksi. Sekä näiden sääntöjen periaatteissa että niiden soveltamistavoissa on eroja.

2 Eräät valtiot ovat tehneet kansainvälisiä yleissopimuksia vahvistaakseen vetoisuuden laskennan osalta yhdenmukaisia periaatteita ja sääntöjä. Tällä hetkellä yleissopimuksia on voimassa kaksi eli Oslossa 10.6.1947 tehty yleissopimus yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä (jäljempänä Oslon yleissopimus) ja Lontoossa 23.6.1969 tehty kansainvälinen aluksenmittausyleissopimus (jäljempänä Lontoon yleissopimus). Kummassakin yleissopimuksessa on oma aluksenmittausmenetelmänsä, joita kutsutaan vastaavasti Oslon menetelmäksi ja Lontoon mene-

telmäksi ja jotka johtavat eri tuloksiin aluksen vetoisuutta laskettaessa. Lontoon menetelmällä laskettu vetoisuus on suurempi, koska siinä otetaan huomioon sellaisia tiloja, jotka Oslon menetelmää käytettäessä jätetään huomiotta.

3 Kalastusalan rakennepolitiikalla, joka perustuu yhteisön toimista kalastus- ja vesiviljelyalan rakenteiden parantamiseksi ja mukauttamiseksi 18 päivänä joulukuuta 1986 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 4028/86 (EYVL L 376, s. 7), sellaisena kuin se muutettuna erityisesti 20 päivänä joulukuuta 1990 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3944/90 (EYVL L 380, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 4028/86), pyritään erityisesti kalavarojen tasapainoiseen käyttöön yhteisön vesialueilla ja yhteisön hankintalähteiden laajentamiseen.

4 Komissio myöntää tämän politiikan yhteydessä yhteisön taloudellista tukea yhteisyrityshankkeille, jotka ovat yhden tai useamman yhteisöstä olevan laivanvarustajan ja yhden tai useamman kolmannesta maasta olevan osakkaan muodostamia ja joiden tarkoituksena on ensisijaisesti yhteisön markkinoille suuntautuvien toimitusten näkökulmasta hyödyntää kolmansien maiden suvereniteettiin ja/tai lainkäyttövaltaan kuuluvien vesien kalavaroja ja mahdollisesti lisätä näiden kalavarojen arvoa (asetuksen N:o 4028/86 21 a ja 21 b artikla).

Kanteen perustana olevat tosiseikat

5 Kalastusalan ja vesiviljelyalan rakenneuudistusta, nykyaikaistamista ja kehitystä koskevasta yhteisestä toiminnasta 4 päivänä lokakuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2908/83 (EYVL L 290, s. 1, jäljempänä asetus N:o 2908/83) perusteella 29 päivänä huhtikuuta 1986 annetussa päätöksessä (C[86] 406/196, ei julkaistu) komissio hyväksyi myönnettäväksi rakentamistukea kantajan uuteen kalastusalukseen Maistrali II:een, jonka oli tarkoitus korvata kantajan silloinen alus.

6 Rakennustyön päätyttyä Maistrali II mitattiin lopullisesti 23.2.1988 Kreikan asetuksen nro 973/71 säännön nro 1 perusteella. Aluksen 26.2.1988 päivätyssä kansallisuustodistuksessa on aluksen vetoisuudesta seuraava merkintä: "Gross (g. r. t.) 297,60" [Brutto (brt) 297,60].

7 Alus mitattiin uudelleen 7.10.1988 ja tällä kertaa Lontoon yleissopimuksen mukaisesti. Aluksen 7.10.1988 päivätyssä kansainvälisessä mittakirjassa (1969) on seuraava merkintä: "Gross tonnage 479" [Bruttovetoisuus 479]. Aluksen 8.12.1988 päivätyssä kansallisuustodistuksessa on seuraava merkintä: "Gross (g. r. t.) 479" [Brutto (brt) 479].

8 Kantaja jätti 9.1.1992 Kreikan maatalousministeriölle asetuksen N:o 4028/86 mukaisen hakemuksen taloudellisesta tuesta yhteisyrityksen perustamiseen Senegalissa (jäljempänä 9.1.1992 tehty hakemus). Kantaja ilmoitti hakemuksessa Maistrali II:n vetoisuudeksi 479 brt (bruttorekisteritonnia). Ministeriö lähetti tukihakemuksen ja sen perusteena olevat asiakirjat komissiolle 25.2.1992 suosittaen myönnettäväksi taloudellista tukea, jonka määrä oli arvioitu 297,60 brt:n vetoisuuden perusteella.

9 Komissio myönsi 5.7.1993 tekemällään päätöksellä (C[93] 1823 lopull./20, jäljempänä 5.7.1993 tehty päätös) kantajan yhteisyritykselle taloudellista tukea, jonka enimmäismäärä oli 1 267 800 ecua. Tämän päätöksen liitteessä oli mainittu, että Maistrali II:n vetoisuus oli 297,60 brt.

10 Kantaja väitti Kreikan maatalousministeriölle 21.7.1993 osoittamassaan kirjeessä ja komission kalastusasioista vastaavan pääosaston (pääosasto XIV) kalastukseen liittyviä rakenteita ja vyöhykkeitä käsittelevälle osasto D:lle (jäljempänä osasto XIV. D) 8.8.1993 osoittamassaan kirjeessä, että 5.7.1993 tehty päätös perustui virheelliseen vetoisuuteen 297,60 brt eikä todelliseen vetoisuuteen 479 brt. Osasto XIV.D:n

osastopäällikkö vastasi 23.8.1993 päivätyllä kirjeellä, että kyseinen päätös oli tehty Kreikan viranomaisten antamien tietojen perusteella, joiden mukaan Maistrali II:n vetoisuus oli 297,60 brt.

11 Tämän jälkeen sekä kantaja että Kreikan maatalousministeriö olivat useita kertoja yhteydessä osasto XIV.D:hen. Näissä yhteydenpidoissa käsiteltiin sitä, mikä on oikea menetelmä Maistrali II:n vetoisuuden laskemiseksi. Kreikan maatalousministeriö muun muassa lähetti osasto XIV.D:lle 1.10.1993 kirjeen, ja kantajan edustaja lähetti 22.11.1993 kirjeen osasto XIV.D:n Kreikkaan, Portugaliin ja Irlantiin liittyviä asioita hoitavan yksikön 2 (jäljempänä yksikkö XIV.D.2) päällikölle. Tässä viimeksi mainitussa kirjeessä kantajan edustaja väitti kalastusalusten ominaisuuksista 22 päivänä syyskuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2930/86 (EYVL L 274, s. 1, jäljempänä asetus N:o 2930/86) ja asetuksen (ETY) N:o 4028/86 yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä yhteisyritysten perustamista koskevien edistämistoimien osalta 21 päivänä kesäkuuta 1991 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1956/91 (EYVL L 181, s. 1) perusteella pääasiallisesti, että asetusta N:o 4028/86 sovellettaessa huomioon otetaan Lontoon yleissopimuksen määräysten mukaisesti laskettu vetoisuus, ja hän pyysi, että kantajalle myönnettäisiin lisätukea, jotta tuen kokonaismäärä vastaisi sitä määrää, johon hänellä oli oikeus.

12 Yksikön XIV.D.2 päällikkö ilmoitti 14.1.1994 päivätyssä ja kantajalle osoitetussa kirjeessä, että "[hänen] tiedustelua[an] tutkitaan oikeudellisella tasolla ja että [hänelle] lähetetään perusteltu vastaus ensi tilassa".

13 Pääosasto XIV:n pääjohtaja vastasi Kreikan maatalousministeriön 1.10.1993 päivättyyn kirjeeseen ja kantajan edustajan 22.11.1993 päivättyyn kirjeeseen 1.2.1994 päivätyillä kahdella kirjeellä. Hän totesi kirjeissä, että Maistrali II:n Lontoon yleissopimuksen mukaisesti määritettyä kantokykyä ei voitu käyttää laskettaessa kyseistä alusta varten perustettavaan yhteisyritykseen myönnettävän yhteisön taloudellisen tuen määrää, koska kyseisten tukien määrät riippuvat alusten koosta bruttorekisteritonneina, siten kuin asetuksen N:o 4028/86 liitteessä VII on vahvistettu. Komissio totesi, että asetusta N:o 2930/86 voidaan sen 7 artiklan mukaan soveltaa

vasta 18.7.1994 alkaen. Kreikan mittaussääntöjen mukaan Maistrali II oli rakennettu kantokyvyltään 297,60 brt:n suuruiseksi, ja siihen oli saatu rakentamistukea tämän kantokyvyn perusteella asetuksen N:o 2908/83 mukaisesti. Maistrali II:n Lontoon yleissopimuksen mukaisesti myöhemmin GT:inä (Gross ton, joka on bruttotonni englanniksi) uudelleen mitattua kokoa ei siis voitu käyttää yhteisyrityksen perustamiseen myönnettävän taloudellisen tuen määrää laskettaessa.

14 Kreikan maatalousministeriö pyysi 11.5.1994 päivätyllä kirjeellään osasto XIV. D:tä muuttamaan kantaansa ja myöntämään kantajalle lisätukea Lontoon yleissopimuksen mukaisesti lasketun vetoisuuden perusteella. Tätä kirjettä seurasi 16.6.1994 päivätty kirje, jossa täsmennettiin, että komission 5.7.1993 tekemässään päätöksessä perustana käyttämän vetoisuuden ja Lontoon yleissopimuksen mukaisesti lasketun vetoisuuden ero oli 181,40, mikä vastasi noin 425 700 ecun suuruista yhteisön taloudellista tukea ja noin 85 140 ecun taloudellista tukea Kreikan tasavallalta.

15 Pääosasto XIV:n pääjohtaja vastasi Kreikan maatalousministeriön 11.5.1994 päivättyyn kirjeeseen 4.7.1994 päivätyllä kirjeellä. Pääjohtaja viittasi 1.2.1994 päivättyyn kirjeeseensä ja totesi, ettei komissio voinut "yhteisyritysten perustamiseen myönnettävän yhteisön taloudellisen tuen määrää laskettaessa [käyttää] Lontoon yleissopimuksen mukaisesti (GT)" mitattua Maistrali II:n vetoisuutta. Asetuksen N:o 4028/86 liitteen VII mukaan tällaisen tuen määrä riippui alusten koosta bruttorekisteritonneina (brt). Pääjohtaja totesi, että sen jälkeen, kun neuvosto antoi asetuksen N:o 2930/86 muuttamista koskevan asetuksen, komission on viipymättä valmisteltava uusi luonnos asetukseksi yhteisön kalastus- ja vesiviljelyalaa sekä niiden tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevien rakenteellisten tukitoimenpiteiden perusteista ja edellytyksistä 21 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3699/93 (EYVL L 346, s. 1, jäljempänä asetus N:o 3699/93) muuttamisesta, jotta vahvistettaisiin uudet palkkioasteikot alusluo-

kittain bruttotonnimäärän (GT) mukaan Lontoon yleissopimuksen mukaisesti. Sen jälkeen kun neuvosto joskus hyväksyy tämän muutoksen, komissio voi vahvistaa palkkion määrän alusten bruttorekisteritonnien tai bruttotonnien perusteella.

16 Osasto XIV.D:n osastopäällikölle osoittamassaan 1.9.1994 päivätyssä kirjeessä kantaja muistutti komissiota siitä, ettei tämä ollut lausunut mahdollisuudesta myöntää lisätukea, jonka aiheellisuutta osoitti Kreikan viranomaisten 1.10.1993 päivätty kirje, jossa selvitettiin näiden kantaa ja pyydettiin komissiota harkitsemaan uudelleen omaa kantaansa. Kantaja lisäsi odottavansa 20.9.1994 saakka, ennen kuin hän nostaa kanteen komissiota vastaan.

17 Osasto XIV.D:n osastopäällikkö vastasi 19.9.1994 päivätyllä kirjeellä. Hän muistutti, että Maistrali II oli rakennettu Kreikan mittaussääntöjen mukaan kantokyvyltään 297,60 bruttorekisteritonnin suuruiseksi ja että alus oli saanut rakennustukea tämän kapasiteetin perusteella asetuksen N:o 2908/83 mukaisesti. Kreikan viranomaisten komissiolle 25.2.1992 lähettämässä yhteisyrityshankkeessa Maistrali II:n vetoisuudeksi oli ilmoitettu 297,60 bruttorekisteritonnia, joka oikeutti 1 267 800 ecun suuruiseen yhteisön tukeen. Komissio ilmoitti vastaanottaneensa kyseisen hankkeen 2.3.1992 ja myönsi 5.7.1993 tekemällään päätöksellä tukea 1 267 800 ecua kansallisten viranomaisten pyynnön mukaisesti. Osastopäällikkö katsoi tämän perusteella, ettei päätöstä ollut syytä korjata.

18 Kantaja on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.5.1996 jättämällään kannekirjelmällä nostanut tämän kanteen.

Asianosaisten vaatimukset

19 Kantaja Polyvios vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— katsoo, että kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, ja hyväksyy sen,

— velvoittaa vastaajan maksamaan 510 840 ecua tai toissijaisesti 425 700 ecua, molemmissa tapauksissa laillisine korkoineen 8.8.1993 alkaen maksupäivään saakka,

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Vastaajana oleva komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— katsoo, ettei kannetta voida ottaa tutkittavaksi,

— toissijaisesti hylkää sen perusteettomana,

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

21 Komissio ei muodollisesti tee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan mukaista oikeudenkäyntiväitettä, mutta se väittää, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, ja vetoaa pääasiallisesti siihen, että kanteella todellisuudessa pyritään lainvoimaisen yksittäispäätöksen kumoamiseen ja näin ollen EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan mukaisen menettelyn kiertämiseen.

22 Jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi työjärjestyksen 111 artiklan nojalla asian käsittelyä jatkamatta ratkaista asian perustellulla määräyksellä. Tässä asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että sillä on asiakirja-aineiston perusteella riittävät tiedot asiasta, ja se päättää, että asian käsittelyä ei ole jatkettava.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

23 Komissio muistuttaa aluksi, että vaikka perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan mukainen kanne on itsenäinen oikeussuojakeino yhteisön oikeuden oikeussuojakeinojen järjestelmässä, tästä periaatteesta poiketen kumoamisvaatimuksen tutkimatta jättäminen aiheuttaa myös vahingonkorvausvaatimuksen tutkittamatta jättämisen, jos vahingonkorvauskanteella todellisuudessa pyritään lainvoimaisen yksittäispäätöksen kumoamiseen ja jos sen hyväksyminen merkitsisi päätöksen oikeusvaikutusten mitätöimistä (asia 175/84, Krohn v. komissio, tuomio 26.2.1986, Kok. 1986, s. 753, 32 ja 33 kohta ja asia C-25/91, Pesqueras Echebastar v. komissio, tuomio 1.4.1993, Kok. 1993, s. I-1719).

24 Komission mukaan kantaja vaatii tällä kanteella vahingonkorvausta sellaisesta komission toimesta, josta olisi voitu nostaa kumoamiskanne määräajassa. Vahingonkorvauskanteella pyritään samaan rahamääräiseen tavoitteeseen kuin kumoamiskanteella.

25 Tässä 5.7.1993 tehdyssä päätöksessä, joka on yksittäistapausta koskeva toimi, täsmennetään komission mielestä selvästi, että taloudellinen tuki myönnetään päätöksessä määrätyissä olosuhteissa ja päätöksen liitteessä olevien taloudellisten tietojen perusteella, joissa oli mainittu myös aluksen vetoisuus 297,60 brt. Koska kantajalla näin ollen oli päätöksen tiedoksiantamispäivästä lähtien tiedossaan kaikki taloudellisen tuen laskennassa käytetyt tekijät, hän olisi voinut vaatia päätöksen kumoamista perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla saadakseen taloudellisen tuen laskentamenetelmän korjattua. Komission mukaan kantaja yrittää päästä samaan tulokseen nyt käsiteltävänä olevalla mutta kolme vuotta myöhemmin nostetulla kanteella.

26 Komissio toteaa, että jos se on tehnyt virheen, virhe on tehty yksittäispäätöksessä. Kantajan olisi näin ollen pitänyt vaatia tämän päätöksen kumoamista, koska väitetty vahinko on aiheutettu sillä. Kumoamiskanteen nostamisen määräaika on kuitenkin päättynyt jo kauan sitten. Komission mukaan tämä perustamissopimuksen 173 artiklan mukainen määräaika on oikeusjärjestyksen perusteisiin (ordre public) kuuluva määräaika.

27 Koska tällä kanteella korvataan suoraan sellainen kanne, jota ei ole nostettu perustamissopimuksen 173 artiklan mukaisessa määräajassa, ja koska kantaja itse toteaa, että vahingonkorvauskanne perustuu samaan oikeudelliseen ja aineelliseen perustaan kuin kumoamiskanne ja että niiden oikeudelliset seuraukset ovat samat, komissio katsoo, että vahingonkorvauskanteella rikotaan niitä sääntöjä, jotka koskevat kumoamiskanteen nostamista koskevan määräajan päättymistä.

28 Kantaja väittää, että koska perustamissopimuksen 215 artiklan mukainen vahingonkorvauskanne on periaatteessa itsenäinen suhteessa laiminlyöntikanteeseen ja kumoamiskanteeseen, oikeuskäytännössä on omaksuttu ankarampi kanta ainoastaan silloin, kun tämän oikeussuojakeinon käyttämisellä suoraan korvataan kumoamista koskeva oikeudenkäynti, joka on tietoisesti jätetty väliin tai joka ei ole johtanut haluttuun lopputulokseen (ks. yhdistetyt asiat 15/73—33/73, 52/73, 53/73, 57/73—109/73, 116/73, 117/93, 123/73, 132/73 ja 135/73—137/73, Kortner ym. v. neuvosto, komissio ja parlamentti, tuomio 21.2.1974, Kok. 1974, s. 177).

29 Kantajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi tässä tapauksessa tutkittava, mikä on todennäköinen syy siihen, ettei kumoamiskannetta nostettu määräajassa. Tuomioistuimella on toimivalta ja oikeus jättää vahingonkorvauskanne tutkimatta — "menettelyn kiertämiskeinoa" yksityiskohtaisesti perustellen — ainoastaan siinä tapauksessa, että asiakirja-aineistosta ilmenevistä seikoista, kummankin asianosaisen esittämistä perusteista, tosiseikoista ja asiakirjoista ilmenee, että kantaja on vilpillisesti laiminlyönyt kumoamista koskevan oikeudenkäynnin vireille panemisen välttääkseen näin ne seuraukset, joita aiheutuisi kumoamiskanteen perusteettomasta nostamatta jättämisestä.

30 Käsiteltävänä oleva kanne ei kantajan mukaan kuitenkaan ole "menettelyn kiertämiskeino" eikä vilpillisen menettelyn seuraus. Kantaja vetoaa tältä osin siihen, että hän on siitä asti, kun 5.7.1993 tehty päätös annettiin hänelle tiedoksi 17.7.1993, kirjallisesti moittinut päätöstä, vaatinut päätöksen oikaisemista, käynyt Brysselissä tapaamassa asiassa toimivaltaisia henkilöitä ja lähettänyt Kreikan viranomaisille ja yhteisön viranomaisille vaatimuskirjeen. Kreikan viranomaiset vakuuttuivat virheen olemassaolosta, korjasivat virheensä ja suosittelivat, että komissio maksaisi lisätukea. Kantajan mukaan komission yksiköt lupasivat epävirallisesti, että ne todennäköisesti hyväksyvät kantajan pyynnön, jos Kreikan viranomaiset korjaavat virheensä ja antavat tämän sisältöisen lausunnon. Komissio kuitenkin hylkäsi kantajan pyynnön ristiriitaisia perusteita esittäen.

31 Kantajan mukaan sekä kumoamiskanteen hyväksymisellä että sillä, että vahingonkorvauskanne hyväksytään sen vuoksi, että kumoamiskannetta ei ole nostettu, on sama oikeudellinen seuraus eli se, että komissiolle syntyy velvollisuus maksaa kantajalle lisätuki, koska molemmilla kanteilla on sama oikeudellinen perusta ja tosiasiaperusta ja koska velvollisuus maksaa viivästyskorkoa alkaa siitä, kun kantaja lähetti 8.8.1993 komissiolle vaatimuskirjeen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

32 Oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan nojalla nostettava vahingonkorvauskanne on luotu itsenäiseksi oikeussuojakeinoksi, jolla on erityistehtävä oikeussuojakeinojen muodostamassa järjestelmässä. Tästä seuraa, että kumoamiskanteen tutkimatta jättämisestä ei periaatteessa voi aiheutua sen kanteen tutkimatta jättämistä, jolla vaaditaan korvausta kärsityksi väitetystä vahingosta (ks. asia T-514/93, Cobrecaf ym. v. komissio, tuomio 15.3.1995, Kok. 1995, s. II-621, 58 kohta ja asia T-491/93, Richco v. komissio, tuomio 24.9.1996, Kok. 1996, s. II-1131, 64 kohta).

33 Vaikka asianosainen voikin nostaa vahingonkorvauskanteen ilman, että hän on minkään säännöksen tai määräyksen perusteella velvollinen vaatimaan vahinkoa aiheuttaneen lainvastaisen toimenpiteen kumoamista, hän ei kuitenkaan voi tällä keinolla kiertää samaa lainvastaisuutta ja samaa rahallista vaatimusta tarkoittavan vaatimuksen tutkimatta jättämistä (ks. yhdistetyt asiat C-199/94 P ja C-200/94 P, Pevasa ja Inpesca v. komissio, määräys 26.10.1995, Kok. 1995, s. I-3709, 27 kohta). Kumoamiskanteen tutkimatta jättäminen aiheuttaa vahingonkorvauskanteen tutkimatta jättämisen, kun vahingonkorvauskanteella tosiasiallisesti pyritään lainvoimaisen yksittäispäätöksen kumoamiseen (ks. em. asia Cobrecaf ym. v. komissio, tuomion 59 kohta ja em. asia Richco v. komissio, tuomion 65 kohta) eli sellaisen toimen tai päätöksen kumoamiseen, josta luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voisi nostaa kumoamiskanteen mutta josta ei ole nostettu kannetta määräajassa.

34 Tässä tapauksessa on aluksi todettava asiakirja-aineistosta ilmenevän, että se komission menettely, jota kantaja väittää lainvastaiseksi, on muodostunut pääasiassa siitä, että

— komissio noudatti Kreikan viranomaisten suositusta tarkastamatta niitä laskelmia, joihin se perustuu, ja tutkimatta kantajan 9.1.1992 tekemää hakemusta sekä sen liitteenä olleita asiakirjoja,

— komissio ei laskenut taloudellisen tuen määrää Maistrali II:n Lontoon yleissopimuksen mukaisesti määritetyn vetoisuuden perusteella, mikä on vastoin yhteisön lainsäädäntöä sekä hyvän hallintotavan ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita,

— komissio kieltäytyi korjaamasta 5.7.1993 tehtyä päätöstä Kreikan viranomaisten 1.10.1993 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen suosituksen jälkeen,

— niiden päätösten, joilla komissio kieltäytyi korjaamasta 5.7.1993 tehtyä päätöstä, perustelut ovat ristiriitaiset, ja

— komissio lupasi kantajalle epävirallisesti, että hänen lisätukea koskeva hakemuksensa todennäköisesti hyväksytään, jos Kreikan viranomaiset antavat puoltavan suosituksen.

35 Näiden eri seikkojen, josta virheelliseksi väitetty menettely muodostuu, ja väitetyn vahingon eli sen, että myönnetyn taloudellisen tuen määrä laskettiin Oslon menetelmän eikä Lontoon menetelmän mukaisesti lasketun vetoisuuden perusteella, välinen syy-yhteys liittyy siis 5.7.1993 tehdyn päätöksen lainvastaisuuteen ja siihen, että komissio on kieltäytynyt muuttamasta tätä päätöstä.

36 Tämä 5.7.1993 tehty päätös on kuitenkin annettu kantajalle tiedoksi perustamissopimuksen 191 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Kantaja vahvistaa saaneensa päätöksen 17.7.1993. Kyseessä on Kreikan tasavallalle ja kantajalle osoitettu yksittäispäätös, josta kantaja olisi voinut nostaa kumoamiskanteen. Koska kantaja ei ole nostanut kumoamiskannetta, päätöksestä on tullut hänen osaltaan lainvoimainen.

37 Voidaan todeta, että kantaja katsoo komission myöhemmin kieltäytyneen myöntämästä lisätukea neljään eri kertaan ja että hänen mukaansa kieltäytymiset ovat sisältyneet 23.8.1993, 1.2.1994, 4.7.1994 ja 19.9.1994 päivättyihin kirjeisiin (ks. edellä 10, 13, 15 ja 17 kohta). Tältä osin oikeuskäytännöstä ilmenee, että vahingonkorvauskanne on jätettävä tutkimatta, jos se koskee sellaisen vahingon korvaamista, joka johtuu toimielimen sellaisen säädöksen, päätöksen tai muun toimen lainvastaisuudesta, jolla ei ole oikeusvaikutuksia (ks. asia C-50/90, Sunzest v. komissio, määräys 13.6.1991, Kok. 1991, s. I-2917, 18 ja 19 kohta ja asia C-117/91, Bosman v. komissio, määräys 4.10.1991, Kok. 1991, s. I-4837, 20 kohta). Näin ollen on tutkittava, onko 5.7.1993 tehdyn päätöksen korjaamisesta kieltäytymisillä vain vahvistettu tämä aiempi päätös vai onko niillä muutettu kantajan oikeudellista asemaa selvästi verrattuna aikaisemmalla päätöksellä luotuun tilanteeseen, koska kieltäytymiset perustuvat sellaiseen uuteen seikkaan, jolla voi olla sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin (ks. em. asia Cobrecaf ym. v. komissio, tuomion 45 kohta).

38 Edellä mainitulla 23.8.1993 päivätyllä kirjeellä, jolla komissio ilmoitti kantajalle pelkästään siitä, että 5.7.1993 tehty päätös perustui Kreikan viranomaisten ilmoittamiin tietoihin, ja jolla komissio ensimmäisen kerran kieltäytyi korjaamasta 5.7.1993 tehtyä päätöstä, vain vahvistettiin viimeksi mainittu päätös.

39 Sen sijaan 1.2.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältyvää kieltäytymistä on pidettävä uutena päätöksenä. Asiakirja-aineistosta nimittäin ilmenee, että komissio käytti 5.7.1993 tehdyn päätöksen perusteena Kreikan viranomaisten ilmoittamia tietoja tarkastamatta, oliko Maistrali II:n ilmoitettu vetoisuus laskettu Lontoon menetelmällä, Oslon menetelmällä vai jollain muulla menetelmällä. Komissio on tutkinut tämän asian vasta sen jälkeen, kun kantaja oli ilmoittanut sille, että myönnetyn taloudellisen tuen määrää ei ollut laskettu Lontoon menetelmällä määritetyn vetoisuuden perusteella, mikä on vastoin voimassa olevia säännöksiä. Kantaja kiinnitti komission huomion kyseiseen seikkaan sekä Kreikan viranomaisten välityksellä että suoraan, erityisesti 22.11.1993 päivätyllä kirjeellään. Komissio totesi 1.2.1994 päivätyssä kirjeessään, että taloudellista tukea laskettaessa ei voitu käyttää Maistrali II:n Lontoon yleissopimuksen mukaisesti mitattua kantokykyä. Jos komissio kuitenkin olisi hyväksynyt kantajan väitteen, se olisi myöntänyt haetun taloudellisen tuen. Tämä merkitsee sitä, että 1.2.1994 päivätty kirje perustui sellaiseen uuteen seikkaan, jolla voi olla sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin. Tämän päätelmän oikeellisuuden vahvistaa 14.1.1994 päivätty kirje, jonka mukaan komissio tuolla hetkellä tutki asiaa.

40 Edellä mainittuihin, 4.7.1994 ja 19.9.1994 päivättyihin kirjeisiin sisältyneillä kieltäytymisillä ainoastaan vahvistettiin aikaisemmat, 5.7.1993 ja 1.2.1994 tehdyt päätökset.

41 Koska 23.8.1993, 4.7.1994 ja 19.9.1994 päivätyillä kirjeillä ei siis ollut oikeudellisia vaikutuksia, tätä kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee näiden kirjeiden lainvastaisuudesta aiheutuvan vahingon korvaamista.

42 Edellä mainitusta 1.2.1994 päivätystä kirjeestä on todettava, että vaikka se on kantajalle osoitettu yksittäispäätös, josta voidaan nostaa kumoamiskanne, kantaja ei ole nostanut määräajassa kumoamiskannetta myöskään tästä päätöksestä. Tästäkin päätöksestä on siis tullut lainvoimainen.

43 Tässä yhteydessä on korostettava oikeuskäytännöstä ilmenevän, että kanteen nostamisen määräajat, jotka kuuluvat oikeusjärjestyksen perusteisiin (ordre public), eivät ole sen enempää tuomioistuimen kuin asianosaistenkaan määräysvallassa ja että anteeksiannettavan erehdyksen käsitettä on tulkittava suppeasti. Tällaisella erehdyksellä voidaan tarkoittaa ainoastaan poikkeuksellisia olosuhteita, joissa on erityisesti kyse siitä, että kyseinen toimielin on menetellyt tavalla, joka on yksinään tai merkittävissä määrin omiaan aiheuttamaan ymmärrettävän sekaannuksen vilpittömässä mielessä olevalle oikeussubjektille, joka on osoittanut noudattaneensa kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta toimijalta (ks. yhdistetyt asiat T-33/89 ja T-74/89, Blackman v. parlamentti, tuomio 16.3.1993, Kok. 1993, s. II-249, 34 kohta ja asia C-195/91 P, Bayer v. komissio, tuomio 15.12.1994, Kok. 1994, s. I-5619, 26 kohta). Kantaja ei kuitenkaan ole esittänyt mitään todistetta, jolla voitaisiin näyttää toteen, että komissio on menetellyt tällä tavalla.

44 Lopuksi on todettava, että tällä kanteella pyritään saamaan suoritus, joka vastaa erotusta, joka oli sen yhteisön taloudellisen tuen välillä, joka olisi maksettu, jos komissio olisi hyväksynyt kantajan hakemuksen sellaisena kuin tämä sen esitti, ja 5.7.1993 tehdyllä päätöksellä myönnetyn tuen määrän välillä, sekä viivästyskorkoa tälle erotukselle (ks. em. yhdistetyt asiat Pevasa ja Inpesca v. komissio, määräyksen 28 kohta).

45 Kaikesta edellä olevasta seuraa, että tällä vahingonkorvauskanteella, joka on nostettu enemmän kuin kaksi vuotta ja kolme kuukautta viimeisen sellaisen päätöksen tekemisen jälkeen, josta olisi voitu nostaa kumoamiskanne, pyritään perustamissopimuksen 173 artiklan mukaisen määräajan kiertämiseen, joten vahingonkorvauskanne on perustamissopimuksen 178 artiklalla käyttöön otetun menettelyn väärinkäyttöä (ks. em. yhdistetyt asiat Pevasa ja Inpesca v. komissio, määräyksen 28 kohta).

46 Kanne on näin ollen jätettävä tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

Oikeudenkäyntikulut

47 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska vastapuoli on sitä vaatinut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) Kanne jätetään tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 3 päivänä helmikuuta 1998.

H. Jung

kirjaaja

P. Lindh

neljännen jaoston puheenjohtaja